

Державний архів Запорізької області

невідомо -
1919 рік

Степнянське сільське
управління,
с. Степне
Петрівської-Строганове волості
Олександрійського повіту
Катеринославської губернії

Фонд Ф-96
ОПИС № 1
справ постійного зберігання
за 1914 р.

Передмова

до опису № 1 фонду № 96 Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії

1. Історія фондоутворювача

Сільські управління були утворені реформою видатного російського державного діяча П.Д. Кисельова (1838-1840 рр.) як органи самоуправління державних селян, після реформи 1861 р. – селян, звільнених з кріпацької залежності.

Точну дату створення Степнянського сільського управління не встановлено. У довіднику «Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область.» є інформація про заснування с. Степного Петрівської-Строганове волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії у 1790 – 1810 рр.

Степнянське сільське управління було виконавчим органом Степнянського сільського сходу і підпорядковувалось Петрівському-Строганове волосному правлінню.

Сільський сход був розпорядчим органом сільської громади у справах переділу громадської землі, розподілу податків і повинностей, призначенні опікунів, вирішенні дрібних карних справ. На ньому також обиралися виборні на волосний сход та кандидати у волосні судді, сільське управління, яке складалося зі старости і посадових осіб: збирачів податків, суддів, сільських писарів, наглядачів школи, магазину, лікарні. Сільське управління, під наглядом волосного правління і урядових установ, фактично здійснювало функції адміністративно-поліцейського і господарського управління сільською громадою.

До обов'язків сільського старости входили: скликання та розпуск сільських сходів, винесення на обговорення питань про потреби сільської громади, виконання вироків сільського сходу, розпоряджень волосного правління, установ, що відали управлінням і поземельним облаштуванням селян, місцевої поліції та уряду; забезпечення своєчасного збирання грошових внесків та інших повинностей, стеження за порядком в училищах, лікарнях, інших громадських установах, що утримувалися за власний кошт. Староста також виконував функції поліцейського характеру: охорона громадського порядку, попередження потрав хліба, лісових пожеж і порубок, організація допомоги у надзвичайних ситуаціях (стихійні лиха, епідемії тощо), затримання волоцюг, втікачів та припровадження їх до місцевої поліції, у разі скоєння злочину – проведення попереднього слідства, затримання винуватця.

Степнянське сільське управління розташовувалося на території с. Степного. Його діяльність розповсюджувалася на Степнянську сільську громаду.

Сільські управління ліквідовувались на підставі декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про організацію влади на місцях» від 30 листопада 1918 р.

2. Історія фонду

Документи фонду № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» поступили на зберігання у Державний архів Запорізької області 16 липня 1928 р. Вперше документи були описані у 1939 р.: був складений рукописний опис № 1 на 9 (дев'ять) справ за 1914 – 1922 роки.

У 1953 році 1 (одна) справа була передана у фонд Р-359 «Степнянська сільська рада робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, с. Степне Вознесенського району Запорізького округу Катеринославської губернії» (акт від 28 липня 1953 р. № 49) та 7 (сім) справ за 1915-1919 рр. у фонд Р-2135 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії», які до 1957 р. знаходились на секретному зберіганні (акт про розсекречення від 20 квітня 1957 р. № 138).

У фонді залишилася 1 (одна) справа, яка була включена до опису № 1.

Відповідно до акту про виявлення документів, що не стосуються даного фонду від 24 квітня 2008 р. № 32 з фонду Р-2135 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» було передано до фонду № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 7 (сім) справ за 1915 – 1919 рр., які було внесено до опису № 2.

Станом на 19.12. 2011 у фонді № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» числилося 8 (вісім) справ за 1914 – 1919 рр. у тому числі:

- в опису № 1 – 1 (одна) справа за 1914 рік;
- в опису № 2 – 7 (сім) справ за 1915 – 1919 роки.

Справи включені до опису у довільному порядку. До описів внесено такі документи: копії протоколів Олександрівського повітового з'їзду селянських депутатів, циркуляри Олександрійських повітових комісара, старости, земської управи про проведення виборів до земських органів, вироки сільських сходів, відомості про кількість громадських хлібних запасів, листування з волосною земською управою, списки жителів із зазначенням кількості землі, списки військовополонених. Описи рукописні.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня описів №№ 1, 2 проведено їх удосконалення.

У ході роботи:

- перескладені заголовки справ;
- уточнені крайні дати документів;
- складено опис № 1 на 2 (дві) справи з № 1 по № 2 за 1914 р.;

- складено опис № 2 на 8 (вісім) справ з № 3 по № 10 за 1915 – 1919 рр.;
- останніми справами до описів №№ 1, 2 приєднані перескладені описи.

До опису складений наступний НДА:

- титульний аркуш
- передмова

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

О.Ю. Зінчик

15.03.2012

Державний архів
Запорізької області

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Державного архіву
Запорізької області

_____ О.С.Тедєєв
_____ 2012 р.

Фонд № 96

ОПИС № 1

справ постійного зберігання
за 1914 рік

Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості
Олександрійського повіту Катеринославської губернії

№№ з/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Примітки
1	2	3	4	5

1.	Список жителів с. Степного із зазначенням кількості землі.	1914 р.	30	
2.	Перескладений опис.		1	

В даний опис внесено 2 (дві) справи
з № 1 по № 2

Опис склала:

провідний спеціаліст-архівіст

_____ Т.В. Боговін

Начальник відділу зберігання
обліку та довідкового апарату

_____ О.Ю. Зінчик

15.03.2012

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

Державного архіву

Запорізької області

_____ № _____

Державний архів Запорізької області

невідомо -
1919 рік

Степнянське сільське
управління,
с. Степне
Петрівської-Строганове волості
Олександрівського повіту
Катеринославської губернії

Фонд Ф-96
ОПИС № 2
справ постійного зберігання
за 1915 – 1919 рр.

Передмова

до опису № 2 фонду № 96 Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії

1. Історія фондоутворювача

Сільські управління були утворені реформою видатного російського державного діяча П.Д. Кисельова (1838-1840 рр.) як органи самоуправління державних селян, після реформи 1861 р. – селян, звільнених з кріпацької залежності.

Точну дату створення Степнянського сільського управління не встановлено. У довіднику «Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область.» є інформація про заснування с. Степного Петрівської-Строганове волості Олександрійського повіту Катеринославської губернії у 1790 – 1810 рр.

Степнянське сільське управління було виконавчим органом Степнянського сільського сходу і підпорядковувалось Петрівському-Строганове волосному правлінню.

Сільський сход був розпорядчим органом сільської громади у справах переділу громадської землі, розподілу податків і повинностей, призначенні опікунів, вирішенні дрібних карних справ. На ньому також обиралися виборні на волосний сход та кандидати у волосні судді, сільське управління, яке складалося зі старости і посадових осіб: збирачів податків, суддів, сільських писарів, наглядачів школи, магазину, лікарні. Сільське управління, під наглядом волосного правління і урядових установ, фактично здійснювало функції адміністративно-поліцейського і господарського управління сільською громадою.

До обов'язків сільського старости входили: скликання та розпуск сільських сходів, винесення на обговорення питань про потреби сільської громади, виконання вироків сільського сходу, розпоряджень волосного правління, установ, що відали управлінням і поземельним облаштуванням селян, місцевої поліції та уряду; забезпечення своєчасного збирання грошових внесків та інших повинностей, стеження за порядком в училищах, лікарнях, інших громадських установах, що утримувалися за власний кошт. Староста також виконував функції поліцейського характеру: охорона громадського порядку, попередження потрав хліба, лісових пожеж і порубок, організація допомоги у надзвичайних ситуаціях (стихійні лиха, епідемії тощо), затримання волоцюг, втікачів та припровадження їх до місцевої поліції, у разі скоєння злочину – проведення попереднього слідства, затримання винуватця.

Степнянське сільське управління розташовувалося на території с. Степного. Його діяльність розповсюджувалася на Степнянську сільську громаду.

Сільські управління ліквідовувались на підставі декрету Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про організацію влади на місцях» від 30 листопада 1918 р.

2. Історія фонду

Документи фонду № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» поступили на зберігання у Державний архів Запорізької області 16 липня 1928 р. Вперше документи були описані у 1939 р.: був складений рукописний опис № 1 на 9 (дев'ять) справ за 1914 – 1922 роки.

У 1953 році 1 (одна) справа була передана у фонд Р-359 «Степнянська сільська рада робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, с. Степне Вознесенського району Запорізького округу Катеринославської губернії» (акт від 28 липня 1953 р. № 49) та 7 (сім) справ за 1915-1919 рр. у фонд Р-2135 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії», які до 1957 р. знаходились на секретному зберіганні (акт про розсекречення від 20 квітня 1957 р. № 138).

У фонді залишилася 1 (одна) справа, яка була включена до опису № 1.

Відповідно до акту про виявлення документів, що не стосуються даного фонду від 24 квітня 2008 р. № 32 з фонду Р-2135 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» було передано до фонду № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» 7 (сім) справ за 1915 – 1919 рр., які було внесено до опису № 2.

Станом на 19.12. 2011 у фонді № 96 «Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості Олександрівського повіту Катеринославської губернії» числилося 8 (вісім) справ за 1914 – 1919 рр. у тому числі:

- в опису № 1 – 1 (одна) справа за 1914 рік;
- в опису № 2 – 7 (сім) справ за 1915 – 1919 роки.

Справи включені до опису у довільному порядку. До описів внесено такі документи: копії протоколів Олександрівського повітового з'їзду селянських депутатів, циркуляри Олександрійських повітових комісара, старости, земської управи про проведення виборів до земських органів, вироки сільських сходів, відомості про кількість громадських хлібних запасів, листування з волосною земською управою, списки жителів із зазначенням кількості землі, списки військовополонених. Описи рукописні.

З метою покращення інформаційно-пошукового рівня описів №№ 1, 2 проведено їх удосконалення.

У ході роботи:

- перескладені заголовки справ;
- уточнені крайні дати документів;
- складено опис № 1 на 2 (дві) справи з № 1 по № 2 за 1914 р.;

- складено опис № 2 на 8 (вісім) справ з № 3 по № 10 за 1915 – 1919 рр.;
- останніми справами до описів №№ 1, 2 приєднані перескладені описи.

До опису складений наступний НДА:

- титульний аркуш
- передмова

Начальник відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

О.Ю. Зінчик

15.03.2012

Державний архів
Запорізької області

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Державного архіву
Запорізької області

_____ О.С.Тедєєв
_____ 2012 р.

Фонд № 96
ОПИС № 2
справ постійного зберігання
за 1915 – 1919 роки

Степнянське сільське управління, с. Степне Петрівської-Строганове волості
Олександрійського повіту Катеринославської губернії

№№ з/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Примітки
1	2	3	4	5
1.	Вибула.			
2.	Вибула.			
3.	Листування з волосними виконкомом, продовольчим комітетом про порядок використання праці військово-полонених, вилучення хліба на користь армії	19 грудня 1916 р. - 20 вересня 1917 р.		149
4.	Листування з волосними земською управою, земельним комітетом про сплату податків та встановлення цін на оренду землі.	20 листопада 1917 р. - 19 березня 1918 р.		31
5.	Об'яви Катеринославського губернського старости та Олександрівського повітового старости. Протокол Олександрівського повітового з'їзду селянських депутатів (1 березня 1918 р.)	29 березня - 16 серпня 1918 р.		41

1	2	3	4	5
6.	Протокол загальних зборів громадян села про організацію загонів самооборони. Листування з волосною Земською управою про сплату земських зборів, з продовольчих питань. Списки виборців до Українських Установчих зборів, військовослужбовців, військовополонених - мешканців с. Степного.	16 травня 1917 р. - 31 червня 1918 р.		175
7.	Статистичні відомості про рух хлібних запасів за 1918 р.			89
8.	Податкова книга за 1918 р.			208
9.	Вироки сільських сходів	25 січня 1917 р.- 19 листопада 1919 р.		207
10.	Перескладений опис.			1

В даний опис внесено 8 (вісім) справ
з № 1 по № 10, в тому числі:
вибули: №№ 1, 2 (акт від 28 липня 1953 р. № 49)

Опис склала:

Опис склала:

провідний спеціаліст-архівіст

_____ Т.В. Боговін

Начальник відділу зберігання
обліку та довідкового апарату

_____ О.Ю. Зінчик

15.03.2012

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

Державного архіву

Запорізької області

_____ № _____